

NE OLMUŞ SOLCUYSAM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Pazartesi, 23 Ocak 2017 07:01 -

1965 yılına gelindiğinde Türkiye aydınları on yıllardır zihinlere çakıldığına aksine solculuğun öyle korkulacak bir şey olmadığını öğrenmişlerdi. Solculuk emekçiden yana olmakta, devrimcilikti, ilericiydi. Sivas'ta beş aylık er eğitimi alan binlerce ilkokulu öğretmen arasında da solcuların olduğu okudukları bazı gazeteler ve dergilerden, yaptıkları sohbetlerden anlaşılmaya başladı.

Bir gün yatakhane bu konuda şartlanmış Artvinli bir öğretmen: "Cumhuriyet, Milliyet ve Akşam gazeteleri ve onların yazarları solcudur. Rusya'dan para alıyorlar" dedi.

"Ne olmuş, solcu iseler? Ben de solcuyum" deyiverdim.

Hemen bir kâğıt kalem aranmaya başladı. Tutanak tutacak, tanıklara imzalatacak, beni şikâyet edecekti.

"Boşuna zahmet etme. Ben solcu olduğumu senin şikâyet edeceğin yerlerde de söylerim" dedim.

Ertesi gün onu elinde bir kâğıtla astsubayın yanında gördüm.

Astsubay beni çağırdı. Nereli olduğumu sordu. Sonra ikimizi birden gene çağırdı. "Ben komünistim" dediğim iddiasını aktararak "Ağzından böyle bir söz kaçırдың mı?" dedi. "Hayır" dedim. Gerçekten tartışmamızda hiç "komünist" lafı edilmemişti. Anladığıma göre Orhan, yazdığı dilekçede komünizmi savunduğumu yazmıştı. Astsubay işi tatlıya bağlamak istedi. "Birbirine kızdığınızdan böyle demiş olabilirsiniz. (Orhan'a hitaben) Eğer söylediklerin doğru ise. Eğer tanıklarınız varsa bu adamı hem meslekten edersiniz, hem de hapse gider. Yok, yalan söylüyorsan iki dünyada azap çekersin" dedi.

Ben bu arada konuşmak isteyince astsubayın "Sus it herif! Sana bir şey soran var mı?" demesi onurumu kırdı. Böyle diyemezdi. Ama şimdi başıma yeni bir gaile almamak için ses çıkarmadım ve davadan vazgeçmesini istemediğimi, kendimi savunacağımı söyledim.

Orhan şöyle diyordu:

"Efendim, ben hep Son havadis, Tercüman gazeteleri okuduğum için arkadaşlarım bana gerici, yobaz derler. Ben niye böyleymişim öğrenmek istiyorum." Oysa kısacık tartışmamızda bu konu hiç geçmemişti.

Sonra Teğmen çağırmış. Önce Orhan'ı içeri aldılar ve epey konuştular. Anladığıma göre Teğmen benden çok onun geri düşüncelerinden işkillendi. Ona sert konuştuğunu duyuyordum. Sonra ben girdim.

"Son 'solcuyum' demişsin, öyle mi?"

"Evet" dedim.

Solculuğun ne olduğunu sordu. Kısaca anlattım. Bunu özellikle anlattırıldığını sanıyorum. Hangi gazeteleri okuduğumu sordu.

"Cumhuriyet ve Akşam" dedim. Memnun olduğunu anladım.

"Çetin Altan'dan başka hangisini seversin?"

"İlhan Selçuk'u."

Daha çok konuşacaktık. Asteğmen beni çıkardı. Teğmen bu işi mahkemenin halledileceğini söyledi. Orhan'ın dilekçesini oraya verecekti.

Arkadaşların hepsi olaydan üzüntü duyuyorlar ve Orhan'ı ayıplıyorlardı. Bana teselli verenler, bildiğim doğruları her yerde (mahkemede de) söylemekten çekinmememi söylüyorlardı.

Birden asker arasında ilgiyi üzerime çektim. Bundan memnun değildim. Öbür gruplara da haber hemen yayılıverdi. İstirahat saatinde sağdan soldan gelip benimle tanışmak istiyorlardı.

Mahkeme karşısında kendimi çok iyi savunacağıma, üstelik geri düşüncelerinden ve hakareten ötürü Orhan'ı suçlu çıkaracağıma inanıyordum.

16 Orak 1965 Cuma günü sabahleyin eğitim yerine Teğmen geldi, kürsüye çıktı:

NE OLMUŞ SOLCUYSAM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Pazartesi, 23 Ocak 2017 07:01 -

“Ben ve asteğmen şimdiye kadar defalarca burada siyaset yapılamayacağını söylediğimiz halde niçin burada birbirinizle tartışıyorsunuz?” diye bağırdı. “Bunlar niçin yalnız benim grubumda oluyor? Şimdiye kadar size iyi davrandım. Bundan sonra iyi davranmayacağım” diye ekledi. Sonra beni çağırdı. Kürsünün önüne varıp esas duruşta selam verdim.

“Bu arkadaşınızı nasıl tanırıyorsunuz?” diye sordu.

Askerden:

“İyi tanırız!” diyen sesler yükseldi. Sonra Orhan’ı çağırıp bu kez onu nasıl tanıdıklarını sordu. Onun için de “İyi tanırız” diyenler oldu fakat bu sesler çok cılızdı. Teğmen halimizde nasıl bir gülünçlük gördüyse

“Bakın şunların haline! Yazık! Hallerini görüyor musunuz?” diye sordu.

“Görüyoruz” diyenler oldu. Arkadan birisinin durumumuzu gülünç olarak nitelediğini duydum. Grup odasına sevk edildik. Asteğmenle Teğmen geldi. Önce tanıkları içeri alıp dinlediler. Sonra davacıyı ve sonra da beni.

Asteğmenin ağzının bozukluğunu ve bu bana karşı kullandığı dili hiç unutmuyacağım. Teğmen de Orhan’ı sıkıştırıyor: İsnadının ağır olduğunu, ispat edemezse yanacağını, askerlikte propaganda yapmanın yasak olduğunu söylüyor. Daha esas duruşu yapamazken, taarruz nedir bilemezken, solculukla, sağcılıkla uğraşmanın ne demek olduğunu soruyordu

İkide bir ikimize birden veriyor. “Solunun da sağının da anasını... Bugün biz hâlâ ezanı Arapça mı Türkçe mi okuyalım tartışmasındayız” diyerek bağıırıyordu.

“Mahkemeye verirsem ikiniz için de kötü olur” dedi. Çoluk çocuğumuzdan söz etti. Evli olup olmadığını sordu. “Bekârım komutanım” dedim.

Asteğmen ise sözde tarafsız görünmeye çalışarak benim ağzıma küfretti! Beni konuşurmadan. “Müsaade ediniz komutanım, konuşayım komutanım” diyorum. “Ne konuşacaksın lan! Ağzına sığarım senin. Eşşoğlu eşek. Sana ne sağcıdan solcudan, gazeteden? Burası asker ocağı!” diyor.

“Ama konuşurmuyorsunuz komutanım...”

“Ne konuşacaksın lan! (Söylediği gibi yazmaya çalışıyorum) Ağzına sığarım senin! İkinizin de...” Yazıcıyı çağırmışlardı. Yazı makinesine taktıkları kâğıtlar orada kaldı...

Çok geçmeden İsmet İnönü o sonbaharda yapılacak seçimlere hazırlanırken CHP’nin ortanın solunda olduğunu söyleyecekti...